

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

13. prosince 2018*

„Kasační opravný prostředek – Žaloba na náhradu škody – Článek 340 druhý pododstavec SFEU – Nepřiměřená délka řízení ve dvou věcech projednávaných před Tribunálem Evropské unie – Náhrada újmy údajně vzniklé navrhovatelkám – Majetková újma – Náklady na bankovní záruku – Příčinná souvislost – Úroky z prodlení – Nemajetková újma“

Ve spojených věcech C-138/17 P a C-146/17 P,

jejichž předmětem jsou dva kasační opravné prostředky na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podané 17. a 22. března 2017,

Evropská unie, zastoupená Soudním dvorem Evropské unie, zastoupeným J. Inghelramem a Á. M. Almendros Manzanem, jako zmocněnci, (C-138/17 P),

navrhovatelka,

příčemž dalšími účastnicemi řízení jsou:

Gascogne Sack Deutschland GmbH, dříve Sachsa Verpackung GmbH, se sídlem ve Wiedě (Německo),

Gascogne SA, se sídlem v Saint-Paul-lès-Dax (Francie),

zastoupené F. Puelem a E. Durandem, avocats,

žalobkyně v prvním stupni,

Evropská komise, zastoupená C. Urraca Caviedesem, S. Noëm a F. Erlbacherem, jako zmocněnci,

vedlejší účastnice v prvním stupni,

a

Gascogne Sack Deutschland GmbH, se sídlem ve Wiedě (Německo),

Gascogne SA, se sídlem v Saint-Paul-lès-Dax (Francie),

zastoupené F. Puelem a E. Durandem, avocats (C-146/17 P),

navrhovatelky,

příčemž dalšími účastnicemi řízení jsou:

* Jednací jazyk: francouzština.

Evropská unie, zastoupená Soudním dvorem Evropské unie, zastoupeným J. Inghelramem a Á. M. Almendros Manzanem, jako zmocněnci,

žalovaná v prvním stupni,

Evropská komise,

vedlejší účastnice v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení R. Silva de Lapuerta (zpravodajka), místopředsdkyně Soudního dvora vykonávající funkci předsdkyně prvního senátu, J.-C. Bonichot, E. Regan, C. G. Fernlund a S. Rodin, soudci,

generální advokát: N. Wahl,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 25. července 2018,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Svými kasačními opravnými prostředky se Evropská unie na jedné straně a společnost Gascogne Sack Deutschland GmbH, jakož i společnost Gascogne SA na straně druhé domáhají částečného zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 10. ledna 2017, Gascogne Sack Deutschland a Gascogne v. Evropská unie (T-577/14, dále jen „napadený rozsudek“, EU:T:2017:1), kterým tento soud uložil Evropské unii povinnost zaplatit společnosti Gascogne částku ve výši 47 064,33 eura z titulu majetkové újmy, která této společnosti vznikla v důsledku nepřiměřené délky soudního řízení ve věcech, v nichž byly vydány rozsudky ze dne 16. listopadu 2011, Groupe Gascogne v. Komise (T-72/06, nezveřejněný, EU:T:2011:671), a ze dne 16. listopadu 2011, Sachsa Verpackung v. Komise (T-79/06, nezveřejněný, EU:T:2011:674) (dále společně jen „věci T-72/06 a T-79/06“), jakož i částku ve výši 5 000 eur společnosti Gascogne Sack Deutschland a částku ve výši 5 000 eur společnosti Gascogne z titulu nemajetkové újmy, která těmto společnostem vznikla v důsledku uvedené nepřiměřené délky soudního řízení, a ve zbývající části žalobu zamítl.

Skutečnosti předcházející sporům

- 2 Návrhy došlými kanceláři Tribunálu dne 23. února 2006 podaly společnost Sachsa Verpackung GmbH, nyní Gascogne Sack Deutschland GmbH, a společnost Groupe Gascogne SA, nyní Gascogne, žaloby proti rozhodnutí Komise C(2005) 4634 ze dne 30. listopadu 2005 v řízení podle článku [101 SFEU] (věc COMP/F/38.354 – Průmyslové pytle) (dále jen „rozhodnutí C(2005) 4634“). Ve svých žalobách v podstatě navrhovaly, aby Tribunál zrušil toto rozhodnutí v rozsahu, v němž se jich týká, nebo podpůrně aby snížil částku pokuty, která jim byla uložena.
- 3 Rozsudky ze dne 16. listopadu 2011, Groupe Gascogne v. Komise (T-72/06, nezveřejněný, EU:T:2011:671), a ze dne 16. listopadu 2011, Sachsa Verpackung v. Komise (T-79/06, nezveřejněný, EU:T:2011:674), Tribunál tyto žaloby zamítl.

- 4 Návrhy došlými dne 27. ledna 2012 společnosti Gascogne Sack Deutschland a Groupe Gascogne podaly kasační opravné prostředky proti rozsudkům ze dne 16. listopadu 2011, Groupe Gascogne v. Komise (T-72/06, nezveřejněný, EU:T:2011:671), a ze dne 16. listopadu 2011, Sachsa Verpackung v. Komise (T-79/06, nezveřejněný, EU:T:2011:674).
- 5 Rozsudky ze dne 26. listopadu 2013, Gascogne Sack Deutschland v. Komise (C-40/12 P, EU:C:2013:768), a ze dne 26. listopadu 2013, Groupe Gascogne v. Komise (C-58/12 P, EU:C:2013:770), Soudní dvůr uvedené kasační opravné prostředky zamítl.

Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

- 6 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 4. srpna 2014 podaly společnosti Gascogne Sack Deutschland a Gascogne žalobu na základě článku 268 SFEU proti Evropské unii, zastoupené Soudním dvorem Evropské unie, směřující k náhradě škody, kterou tyto společnosti údajně utrpěly z důvodu nepřiměřené délky řízení před Tribunálem ve věcech T-72/06 a T-79/06.
- 7 Výrok napadeného rozsudku Tribunálu zní:

„1) Evropské unii, zastoupené Soudním dvorem Evropské unie, se ukládá, aby společnosti Gascogne vyplatila částku ve výši 47 064,33 eura z titulu majetkové újmy vzniklé této společnosti z důvodu nepřiměřené délky soudního řízení ve věcech [T-72/06 a T-79/06]. Tato náhrada bude navýšena o kompenzační úroky ode dne 4. srpna 2014 do vydání tohoto rozsudku o roční sazbě inflace zjištěné pro dané období Eurostatem (Statistický úřad Evropské unie) v členském státě, ve kterém má tato společnost sídlo.

2) [Evropské unii], zastoupené Soudním dvorem Evropské unie, se ukládá povinnost, aby společnosti Gascogne Sack Deutschland i společnosti Gascogne vyplatila každé částku ve výši 5 000 eur z titulu nemajetkové újmy, která těmto společnostem vznikla z důvodu nepřiměřené délky soudního řízení ve věcech T-72/06 a T-79/06.

3) Náhrady uvedené v bodech 1 a 2 výše se zvýší o úroky z prodlení ode dne vydání tohoto rozsudku do úplného zaplacení, o sazbě stanovené Evropskou centrální bankou (ECB) pro její hlavní refinanční operace, zvýšené o dva procentní body.

4) Ve zbývajících částech se žaloba zamítá.

5) [Evropská unie], zastoupená Soudním dvorem Evropské unie, ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení, které byly vynaloženy společnostmi Gascogne Sack Deutschland a Gascogne a souvisejí s námitkou nepřijatelnosti, ohledně které bylo vydáno usnesení ze dne 2. února 2015, Gascogne Sack Deutschland a Gascogne v. Evropská unie (T-577/14, nezveřejněné, EU:T:2015:80).

6) Společnosti Gascogne Sack Deutschland a Gascogne a [Evropská unie], zastoupená Soudním dvorem Evropské unie, ponесou vlastní náklady řízení týkající se žaloby, která vedla k tomuto rozsudku.

7) Evropská komise ponese vlastní náklady řízení.“

Návrhová žádání účastnic řízení

- 8 Kasačním opravným prostředkem podaným ve věci C-138/17 P Evropská unie navrhuje, aby Soudní dvůr:
- zrušil bod 1 výroku napadeného rozsudku;
  - zamítl jako neopodstatněný návrh společností Gascogne Sack Deutschland a Gascogne učiněný v řízení v prvním stupni a znějící na zaplacení částky 187 571 eur z titulu ztráty, která jim údajně vznikla z důvodu dodatečných plateb za bankovní záruku udržovanou po uplynutí přiměřené lhůty soudního rozhodování;
  - uložil společnosti Gascogne Sack Deutschland a Gascogne náhradu nákladů řízení.
- 9 Společnosti Gascogne Sack Deutschland a Gascogne navrhují, aby Soudní dvůr:
- zamítl kasační opravný prostředek a
  - uložil navrhovatelce náhradu nákladů řízení.
- 10 Evropská komise navrhuje, aby Soudní dvůr vyhověl kasačnímu opravnému prostředku ve všech bodech.
- 11 Kasačním opravným prostředkem ve věci C-146/17 P se společností Gascogne Sack Deutschland a Gascogne domáhají, aby Soudní dvůr:
- částečně zrušil napadený rozsudek;
  - vydal konečné rozhodnutí o finanční náhradě majetkové a nemajetkové újmy navrhovatelek na základě své pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci v souladu s jejich návrhy v řízení v prvním stupni, a
  - uložil Evropské unii náhradu nákladů řízení,
- 12 Evropská unie navrhuje, aby Soudní dvůr:
- odmítl kasační opravný prostředek zčásti jako irelevantní a zčásti jej zamítl jako neopodstatněný, a v každém případě jej zamítl jako neopodstatněný;
  - uložil navrhovatelkám náhradu nákladů řízení.
- 13 Rozhodnutím předsedy prvního senátu Soudního dvora ze dne 17. dubna 2018 byly věci C-138/17 P a C-146/17 P spojeny pro účely přednesení stanoviska a vydání rozsudku.

Ke kasačním opravným prostředkům

- 14 Na podporu kasačního opravného prostředku ve věci C-138/17 P Evropská unie uvádí tři důvody.
- 15 Kasační opravný prostředek ve věci C-146/17 P se zakládá na sedmi důvodech.

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-138/17 P

Argumentace účastnic řízení

- 16 V rámci prvního důvodu kasačního opravného prostředku Evropská unie, navrhovatelka ve věci C-138/17 P, tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení při výkladu pojmu „příčinná souvislost“, když konstatoval, že mezi porušením přiměřené lhůty soudního rozhodování ve věcech T-72/06 a T-79/06 a ztrátou, která vznikla společnosti Gascogne v důsledku placení nákladů na bankovní záruku po překročení uvedené lhůty, není dostatečně přímá příčinná souvislost.
- 17 Evropská unie se především domnívá, že Tribunál vycházel z chybného předpokladu, že rozhodnutí zřídit bankovní záruku padne v jednom okamžiku, a sice v okamžiku „původního rozhodnutí“ tuto záruku zřídit. Vzhledem k tomu, že povinnost zaplatit pokutu existovala po celou dobu řízení před unijními soudy, a dokonce i později, neboť pokuta nebyla zrušena, žalobkyně v řízení v prvním stupni mohly zaplatit pokutu a splnit tak povinnost, kterou měly. Vzhledem k tomu, že žalobkyně v řízení v prvním stupni mohly pokutu kdykoli zaplatit, jejich rozhodnutí zřídit namísto toho bankovní záruku bylo podle ní trvalou volbou, které se držely po celou dobu řízení. Rozhodující skutečností pro placení nákladů na bankovní záruku proto podle ní bylo jejich vlastní rozhodnutí nezaplatit pokutu a nahradit tuto platbu bankovní zárukou, a nikoli nedodržení přiměřené lhůty soudního rozhodování.
- 18 Komise podporuje argumenty Evropské unie.
- 19 Společnosti Gascogne Sack Deutschland a Gascogne, odpůrkyně v řízení o kasačním opravném prostředku ve věci C-138/17 P, tvrdí, že Tribunál správně neaplikoval na projednávaný případ rozsudek ze dne 21. dubna 2005, Holcim (Deutschland) v. Komise (T-28/03, EU:T:2005:139, body 121 až 123), jakož i usnesení ze dne 12. prosince 2007, Atlantic Container Line a další v. Komise (T-113/04, nezveřejněné, EU:T:2007:377, body 39 a 40), jelikož skutkový stav projednávané věci se podstatně liší od stavu ve věcech, kterých se týkaly uvedené rozsudky, jak Tribunál konstatoval v bodě 121 napadeného rozsudku, a dále tvrdí, že tento rozsudek právně dostačujícím způsobem kvalifikoval příčinnou souvislost mezi pochybením na straně Tribunálu a újmou, která vznikla společnosti Gascogne.
- 20 Společnosti Gascogne Sack Deutschland a Gascogne dále zdůrazňují, že to, že Evropská unie zpochybňuje samotný princip náhrady újmy, když neakceptuje žádný z důvodů pro vznik újmy, který tyto společnosti uvádí, ačkoli Soudní dvůr v rozsudcích ze dne 26. listopadu 2013, Gascogne Sack Deutschland v. Komise (C-40/12 P, EU:C:2013:768), a ze dne 26. listopadu 2013, Groupe Gascogne v. Komise (C-58/12 P, EU:C:2013:770) uznal, že řízení bylo nepřiměřeně dlouhé a že v jeho důsledku došlo ke vzniku újmy, lze považovat za „zneužití řízení“.
- 21 Společnosti Gascogne Sack Deutschland a Gascogne tedy navrhují, aby byl tento důvod kasačního opravného prostředku zamítnut.

Závěry Soudního dvora

- 22 Je třeba připomenout, jak již Soudní dvůr zdůraznil, že podmínka týkající se příčinné souvislosti stanovená v čl. 340 odst. 2 SFEU se týká existence dostatečně přímého vztahu příčiny a následku mezi jednáním unijního orgánu a újmou, přičemž rozhodující příčinou újmy musí být vytykané jednání, což musí doložit žalobce (usnesení ze dne 31. března 2011, Mauerhofer v. Komise, C-433/10 P, nezveřejněné, EU:C:2011:204, bod 127 a citovaná judikatura).

- 23 Pro účely prokázání existence přímého vztahu příčiny a následku mezi jednáním vytýkaným Soudnímu dvoru Evropské unie a údajně vzniklou újmou je tedy třeba zkoumat, zda nedodržení přiměřené lhůty soudního rozhodování ve věcech T-72/06 a T-79/06 bylo rozhodující příčinou újmy způsobené placením nákladů na bankovní záruku po překročení uvedené lhůty.
- 24 V tomto ohledu je třeba poznamenat, že v rámci žaloby na náhradu škody podané proti Komisi za účelem náhrady nákladů vynaložených žalobkyněmi v řízení v prvním stupni na záruku, aby dosáhly odkladu výkonu rozhodnutí o placení částek dotčených v původním řízení, kterážto rozhodnutí byla později zrušena *ab initio* jejich autorem, Soudní dvůr rozhodl, že pokud rozhodnutí ukládající povinnost zaplatit pokutu umožňuje složit jistotu pro zajištění této platby a úroku z prodlení do doby, než bude rozhodnuto o žalobě podané proti tomuto rozhodnutí, újma spočívající v placení nákladů na záruku nevzniká v důsledku uvedeného rozhodnutí, nýbrž v důsledku rozhodnutí dotčené osoby zřídit záruku namísto okamžitého splnění platební povinnosti. Za těchto podmínek Soudní dvůr rozhodl, že mezi jednáním vytýkaným Komisi a tvrzenou újmou neexistuje přímá příčinná souvislost (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 28. února 2013, Inalca a Cremonini v. Komise, C-460/09 P, EU:C:2013:111, body 118 a 120).
- 25 Tribunál přitom v bodě 121 napadeného rozsudku rozhodl, že souvislost mezi překročením přiměřené lhůty soudního rozhodování ve věcech T-72/06 a T-79/06 a placením nákladů na bankovní záruku po překročení uvedené lhůty nemohla být přetržena původním rozhodnutím společnosti Gascogne nezaplatit okamžitě pokutu uloženou rozhodnutím C(2005) 4634 a zřídit bankovní záruku.
- 26 Jak konkrétně vyplývá z bodů 119 a 120 napadeného rozsudku, dvěma okolnostmi, na jejichž základě Tribunál dospěl k závěru uvedenému v bodě 121 tohoto rozsudku, je jednak to, že v okamžiku, kdy společnost Gascogne zřídila bankovní záruku, nebylo nedodržení přiměřené lhůty soudního rozhodování předvídatelné, a tato společnost mohla legitimně očekávat, že uvedené žaloby budou projednány v přiměřené lhůtě, a jednak to, že k překročení přiměřené lhůty soudního rozhodování došlo až po původním rozhodnutí společnosti Gascogne zřídit uvedenou záruku.
- 27 Ani jedna ze dvou okolností zmiňovaných Tribunálem v bodech 119 a 120 napadeného rozsudku přitom není relevantní pro konstatování, že příčinná souvislost mezi nedodržením přiměřené lhůty soudního rozhodování ve věcech T-72/06 a T-79/06 a újmou, která vznikla společnosti Gascogne v důsledku placení nákladů na bankovní záruku po překročení uvedené lhůty, nemohla být přetržena rozhodnutím tohoto podniku zřídit uvedenou záruku.
- 28 Bylo by tomu tak totiž pouze v případě, že by bankovní záruka byla povinná, takže podnik, který podal žalobu proti rozhodnutí Komise, kterým mu byla uložena pokuta, a který se rozhodl zřídit bankovní záruku namísto okamžitého splnění povinnosti vyplývající z tohoto rozhodnutí, by nebyl oprávněn do data vyhlášení rozsudku o této žalobě zaplatit uvedenou pokutu a zrušit bankovní záruku, kterou zřídil.
- 29 Jak přitom uvedl generální advokát v bodech 37, 49 a 50 svého stanoviska, zřízení bankovní záruky závisí stejně jako její další existence na svobodné vůli dotčeného podniku vedené jeho finančními zájmy. Unijní právo totiž tomuto podniku nebrání, aby zřízenou bankovní záruku kdykoli zrušil a zaplatil uloženou pokutu, pokud se s ohledem na vývoj situace oproti podmínkám, které existovaly ke dni zřízení této záruky, domnívá, že je toto řešení pro něj výhodnější. Tak by tomu mohlo být například v případě, kdy průběh řízení před Tribunálem povede dotčený podnik k závěru, že rozsudek bude vydán později, než bylo původně plánováno, a v důsledku toho budou náklady na bankovní záruku vyšší než náklady očekávané původně při zřízení záruky.
- 30 V projednávaném případě vzhledem k tomu, že v září 2009, tedy 43 měsíců po podání žalob ve věcech T-72/06 a T-79/06, dosud nedošlo k zahájení ústní části řízení v těchto věcech, jak vyplývá z konstatování Tribunálu v bodě 63 napadeného rozsudku, a vzhledem k tomu, že lhůta, kterou společnost Gascogne v žalobě v prvním stupni považovala za běžnou pro vyřízení žaloby na neplatnost

v oblasti hospodářské soutěže, činila přesně 43 měsíců, je nutno konstatovat, že nejpozději v září 2009 nemohla společnost Gascogne nevědět, že řízení v uvedených věcech bude probíhat výrazně déle, než bylo původně zamýšleno, a že mohla znovu zvážit, zda bankovní záruku nezruší s ohledem na to, že s sebou její udržování může nést další náklady.

- 31 Nedodržení přiměřené lhůty soudního rozhodování ve věcech T-72/06 a T-79/06 za těchto podmínek nemohlo být rozhodující příčinou újmy vzniklé společnosti Gascogne v důsledku toho, že musela platit náklady na bankovní záruku po překročení této lhůty. Jak generální advokát uvedl v bodě 58 svého stanoviska, k takové újmě došlo v důsledku vlastního rozhodnutí společnosti Gascogne zachovat bankovní záruku po celou dobu řízení v těchto věcech bez ohledu na finanční dopad, který toto rozhodnutí mělo.
- 32 Z výše uvedeného vyplývá, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení při výkladu pojmu „příčinná souvislost“, když konstatoval, že mezi porušením přiměřené lhůty soudního rozhodování ve věcech T-72/06 a T-79/06 a ztrátou, která vznikla společnosti Gascogne v důsledku placení nákladů na bankovní záruku po překročení uvedené lhůty, existovala dostatečně přímá příčinná souvislost.
- 33 Na tomto závěru nic nemění argumentace odpůrkyně, podle nichž ve věci C-138/17 P, lze kvalifikovat postup navrhovatelky jako „zneužití řízení“.
- 34 V rozsudcích ze dne 26. listopadu 2013, Gascogne Sack Deutschland v. Komise (C-40/12 P, EU:C:2013:768, bod 102), a ze dne 26. listopadu 2013 Groupe Gascogne v. Komise (C-58/12 P, EU:C:2013:770, bod 96), totiž sice Soudní dvůr konstatoval, že Tribunál nesplnil povinnost dodržet přiměřenou lhůtu soudního rozhodování ve věcech T-72/06 a T-79/06, avšak to nemění nic na tom, jak zdůraznil generální advokát v bodě 60 svého stanoviska, a na rozdíl od toho, co tvrdí odpůrkyně, že Soudní dvůr v uvedených rozsudcích neuznal, že takové porušení vedlo ke vzniku škody.
- 35 Soudní dvůr naopak rozhodl, že žaloba na náhradu škody v důsledku toho, že Tribunál nedodržel přiměřenou lhůtu soudního rozhodování, musí být podána k samotnému Tribunálu a tento soud posoudí jak věcnost namítané škody, tak její příčinnou souvislost s nepřiměřenou délkou sporného soudního řízení s ohledem na důkazy, které mu budou za tímto účelem předloženy (v tomto smyslu rozsudky ze dne 26. listopadu 2013, Gascogne Sack Deutschland v. Komise, C-40/12 P, EU:C:2013:768, body 90 a 94, jakož i ze dne 26. listopadu 2013, Groupe Gascogne v. Komise, C-58/12 P, EU:C:2013:770, body 84 a 88).
- 36 Jelikož je třeba tomuto důvodu kasačního opravného prostředku vyhovět, je třeba zrušit bod 1 výroku napadeného rozsudku, aniž je nezbytné rozhodovat o druhém a třetím důvodu uplatněném Evropskou unií na podporu jejího kasačního opravného prostředku ve věci C-138/17 P.

K prvním třem důvodům kasačního opravného prostředku ve věci C-146/17 P

- 37 V rámci prvního, druhého a třetího důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-146/17 P je namítáno, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení při výkladu a aplikaci zákazu rozhodnout *ultra petita*, že si jeho odůvodnění ve dvou bodech odporovalo, pokud jde o náhradu vzniklé majetkové újmy, a že došlo k porušení práva navrhovatelek na obhajobu.
- 38 Vzhledem k tomu, že tyto důvody kasačního opravného prostředku se týkají výše náhrady majetkové újmy vzniklé společnosti Gascogne z důvodu placení nákladů na bankovní záruku po překročení přiměřené lhůty soudního rozhodování, kterou jim Tribunál přiznal, a že jak vyplývá z bodu 36 tohoto rozsudku, bod 1 výroku napadeného rozsudku byl zrušen, tyto důvody již není namístě zkoumat.

K čtvrtému a pátému důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-146/17 P

Argumentace účastnic řízení

- 39 V rámci čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku společnosti Gascogne Sack Deutschland a Gascogne, navrhovatelky v řízení o kasačním opravném prostředku ve věci C-146/17 P, tvrdí, že se Tribunál dopustil zjevně nesprávného právního posouzení při výkladu judikatury, když konstatoval, že jejich žalobě na náhradu škody z titulu nemajetkové újmy nevyhoví z důvodu, že podle rozsudků Soudního dvora ze dne 26. listopadu 2013, *Gascogne Sack Deutschland v. Komise* (C-40/12 P, EU:C:2013:768), a ze dne 26. listopadu 2013, *Groupe Gascogne v. Komise* (C-58/12 P, EU:C:2013:770), unijní soud rozhodující o žalobě na náhradu škody nemůže měnit výši pokuty z důvodu, že nebyla dodržena přiměřená lhůta soudního rozhodování.
- 40 Podle navrhovatelek vyplývá z rozsudků Soudního dvora uvedených v bodě 39 tohoto rozsudku, že nepřiměřená délka řízení před Tribunálem nemůže vést ke zrušení nebo snížení pokuty při přezkumu v plné jurisdikci, jelikož náhrada újmy za nepřiměřenou délku řízení musí být určena v samostatném řízení, neboť nepřiměřená délka řízení nemá nic společného s tím, co bylo základem pro sankce. Tyto rozsudky tudíž nedávají do souvislosti částku, kterou lze poskytnout jako náhradu újmy způsobené nepřiměřenou délkou řízení před Tribunálem v rámci žaloby na náhradu škody, a výši pokuty uložené za porušení pravidel hospodářské soutěže. Právě naopak, názor Soudního dvora zaujatý ve výše uvedených rozsudcích spočívá v „absolutní nepropustnosti“ těchto dvou konceptů.
- 41 V rámci pátého důvodu kasačního opravného prostředku se společnosti Gascogne Sack Deutschland a Gascogne domnívají, že Tribunál tím, že nevyhověl jejich žalobě na náhradu nemajetkové újmy z důvodu, že s ohledem na její výši by přiznání takové náhrady fakticky zpochybnilo výši pokuty, která jim byla uložena, porušil čl. 256 odst. 1 a čl. 340 odst. 2 SFEU a zbavil je užitečného účinku, přičemž tato ustanovení právě poskytují účinný prostředek nápravy obětem škody způsobené orgány Unie, a to konkrétně škody způsobené nepřiměřenou délkou řízení před unijním soudem, a umožňují jim získat přiměřenou a úplnou náhradu vzniklé újmy a dávají jim právo na účinný opravný prostředek.
- 42 Evropská unie, odpůrkyně v řízení o kasačním opravném prostředku ve věci C-146/17 P, tvrdí, že tyto důvody jsou neúčinné a v každém případě neopodstatněné.

Závěry Soudního dvora

- 43 Ve čtvrtém a pátém důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelky zpochybňují posouzení Tribunálu provedené v bodě 163 napadeného rozsudku.
- 44 Jak přitom vyplývá z bodů 155 až 165 napadeného rozsudku, toto posouzení je v odůvodnění tohoto rozsudku uvedeno pouze na okraj, jelikož rozhodnutí Tribunálu nevyhovět žalobě na náhradu škody ve výši 500 000 eur z titulu nemajetkové újmy je dostatečně odůvodněno v bodě 160 uvedeného rozsudku, jehož obsah navrhovatelky nenapadají.
- 45 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury nemohou argumenty směřující proti nadbytečnému odůvodnění rozhodnutí Tribunálu vést ke zrušení tohoto rozhodnutí, a nejsou tedy relevantní (rozsudek ze dne 14. prosince 2016, *SV Capital v. ABE*, C-577/15 P, EU:C:2016:947, bod 65 a citovaná judikatura).
- 46 Čtvrtý a pátý důvod kasačního opravného prostředku je proto třeba zamítnout jako irelevantní.

K šestému důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-146/17 P

Argumentace účastnic řízení

- 47 V rámci šestého důvodu kasačního opravného prostředku společnosti Gascogne Sack Deutschland a Gascogne tvrdí, že si Tribunál formálně protirečil, když přiznal každé z nich náhradu ve výši 5 000 eur z titulu vzniklé nemajetkové újmy, ačkoli konstatoval, že náhrada nemajetkové újmy nemůže ani částečně zpochybňovat výši pokuty uložené Komisí, a dále výslovně uznal, že navrhovatelkám vznikla nemajetková újma, kterou je třeba nahradit, jak uvedl v bodě 165 napadeného rozsudku, vzhledem k „míře nedodržení přiměřené lhůty soudního rozhodování“ a k „efektivitě projednávané žaloby“.
- 48 Evropská unie má za to, že tento důvod kasačního opravného prostředku je neúčinný a v každém případě neopodstatněný.

Závěry Soudního dvora

- 49 V šestém důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelky tvrdí, že odůvodnění napadeného rozsudku si na dvou místech odporuje.
- 50 Co se týče zaprvé argumentu, podle kterého si odporují body 161 až 164 napadeného rozsudku s bodem 165 tohoto rozsudku, stačí uvést, že výrok rozsudku, jímž byla navrhovatelkám přiznána nižší náhrada než 500 000 eur, je – jak vyplývá z bodu 44 tohoto rozsudku – dostatečně odůvodněn v bodě 160 napadeného rozsudku. Tato argumentace, která směřuje proti bodům 161 až 165 napadeného rozsudku, je proto irelevantní a musí být v souladu s judikaturou uvedenou v bodě 45 tohoto rozsudku odmítnuta.
- 51 Pokud jde zadruhé o argumentaci, podle které se rozpor nachází v bodě 165 napadeného rozsudku, je třeba uvést, že to, že Tribunál přiznal náhradu nemajetkové újmy, která navrhovatelkám vznikla v důsledku nejistoty při plánování rozhodnutí a řízení společností, pouze ve výši 5 000 eur, neznamená, že Tribunál nezohlednil, do jaké míry byla překročena přiměřená délka soudního řízení, a účinnost tohoto prostředku nápravy.
- 52 Bod 165 napadeného rozsudku tedy neobsahuje žádný rozpor.
- 53 Šestý důvod kasačního opravného prostředku je tudíž třeba zčásti odmítnout jako irelevantní a zčásti zamítnout jako neopodstatněný.

K sedmému důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-146/17 P

Argumentace účastnic řízení

- 54 V sedmém důvodu kasačního opravného prostředku společnosti Gascogne Sack Deutschland a Gascogne tvrdí, že Tribunál nesporně nesplnil povinnost uvést odůvodnění, jelikož v bodě 154 napadeného rozsudku bez důkazů uvedl, že „konstatování o nedodržení přiměřené lhůty soudního rozhodování bylo s ohledem na předmět a závažnost tohoto porušení dostatečné pro nápravu údajného zásahu do dobré pověsti“, a v bodě 165 napadeného rozsudku pak konstatoval, že „náhrada ve výši 5 000 eur pro každou ze žalobkyň je přiměřená k nahrazení újmy, která jim vznikla v důsledku dlouhotrvající nejistoty, kterou trpěly v průběhu řízení“.
- 55 Evropská unie navrhuje, aby byl tento důvod zamítnut.

Závěry Soudního dvora

- 56 V sedmém důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelky vytýkají Tribunálu, že nedostatečně odůvodnil napadený rozsudek.
- 57 Co se týče zaprvé výtky směřující proti bodu 154 napadeného rozsudku, z bodů 151 až 154 tohoto rozsudku týkajících se údajného poškození dobré pověsti namítaného navrhovatelkami a zejména z výrazu „v každém případě“ uvedeného v bodě 154 téhož rozsudku vyplývá, že posouzení obsažené v tomto bodě je uvedeno pouze na okraj a odůvodnění uvedené v bodě 153 napadeného rozsudku postačuje k zamítnutí žaloby o náhradu škody, pokud jde o takové údajné poškození dobré pověsti.
- 58 V souladu s judikaturou uvedenou v bodě 45 tohoto rozsudku je tedy tato výtka irelevantní a musí být odmítnuta.
- 59 Pokud jde zadruhé o výtku kritizující bod 165 napadeného rozsudku, je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury musí odůvodnění rozsudku jasně a jednoznačně popisovat úvahy Tribunálu, aby dotčené osoby byly seznámeny s důvody přijetí rozhodnutí a Soudní dvůr mohl rozsudek přezkoumat (rozsudek ze dne 2. dubna 2009, France Télécom v. Komise, C-202/07 P, EU:C:2009:214, bod 29 a citovaná judikatura).
- 60 Dále je třeba připomenout, že v případě žaloby na náhradu škody Soudní dvůr opakovaně rozhodl, že jakmile Tribunál konstatuje existenci újmy, má výhradní pravomoc posoudit v mezích návrhu způsob a rozsah náhrady újmy. K tomu, aby Soudní dvůr mohl rozsudky Tribunálu přezkoumat, však musí být tyto rozsudky dostatečně odůvodněny, a pokud jde o posouzení újmy, musí uvádět kritéria, jež byla zohledněna při stanovení výše náhrady škody (rozsudek ze dne 30. května 2017, Safa Nicu Sepahan v. Rada, C-45/15 P, EU:C:2017:402, body 50 a 51 a citovaná judikatura).
- 61 Jak přitom uvedl generální advokát v bodě 100 svého stanoviska, Tribunál nejprve v bodech 147 až 157 napadeného rozsudku dostatečně rozvedl důvody, které jej vedly k závěru, že některé aspekty nemajetkové újmy tvrzené navrhovatelkami byly právně dostatečným způsobem prokázány, zatímco jiné nikoli. Tribunál dále v bodě 158 napadeného rozsudku uvedl, že s ohledem na okolnosti projednávané věci nemůže být namítaná nemajetková újma vzniklá z důvodu dlouhotrvající nejistoty na straně navrhovatelek během řízení ve věcech T-72/06 a T-79/06 zcela napravena konstatováním, že nebyla dodržena přiměřená lhůta soudního rozhodování. V bodech 159 až 164 napadeného rozsudku konečně Tribunál uvedl kritéria zohledněná pro účely určení výše náhrady škody.
- 62 Za těchto podmínek navrhovatelky nemohou Tribunálu vytýkat, že nesplnil povinnost uvést odůvodnění, když v bodě 165 napadeného rozsudku konstatoval, že náhrada ve výši 5 000 eur pro každou z navrhovatelek představuje s ohledem na to, nakolik byla překročena přiměřená lhůta soudního rozhodování, na jejich chování, na nutnost dodržovat pravidla hospodářské soutěže a na účinnost žaloby v prvním stupni přiměřenou náhradu za škodu, která jim byla způsobena v důsledku dlouhotrvající nejistoty panující řízení ve věcech T-72/06 a T-79/06.
- 63 V důsledku toho musí být sedmý důvod kasačního opravného prostředku odmítnut zčásti jako irelevantní a zčásti zamítnut jako neopodstatněný.
- 64 Z výše uvedeného vyplývá, že kasační opravný prostředek ve věci C-146/17 P je třeba v plném rozsahu zamítnout.

K žalobě před Tribunálem

- 65 Podle článku 61 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie zruší Soudní dvůr rozhodnutí Tribunálu, pokud je kasační opravný prostředek opodstatněný. Soudní dvůr může vydat sám konečné rozhodnutí ve věci, pokud to soudní řízení dovoluje, nebo věc vrátit zpět Tribunálu k rozhodnutí.
- 66 V projednávaném případě má Soudní dvůr za to, že je třeba vydat konečné rozhodnutí o žalobě na náhradu škody podané společnostmi Gascogne Sack Deutschland a Gascogne před Tribunálem v rozsahu, v němž směřuje k náhradě škody, která jim údajně vznikla z důvodu placení nákladů na bankovní záruku po uplynutí přiměřené lhůty soudního rozhodování ve věcech T-72/06 a T-79/06.
- 67 V tomto ohledu je třeba připomenout, že z ustálené judikatury vyplývá, že vznik mimosmluvní odpovědnosti Unie ve smyslu čl. 340 druhého pododstavce SFEU je vázán na splnění souboru podmínek, a sice protiprávnosti jednání vytýkaného unijním orgánům, skutečné existence škody a existence příčinné souvislosti mezi jednáním orgánu a uplatňovanou škodou (rozsudek ze dne 20. září 2016, Ledra Advertising a další v. Komise a ECB, C-8/15 P až C-10/15 P, EU:C:2016:701, bod 64 a citovaná judikatura).
- 68 Jak Tribunál připomněl v bodě 53 napadeného rozsudku, není-li jedna z těchto podmínek splněna, musí být žaloba v plném rozsahu zamítnuta a není nutné zkoumat ostatní podmínky mimosmluvní odpovědnosti Unie (rozsudek ze dne 14. října 1999, Atlanta v. Evropské společenství, C-104/97 P, EU:C:1999:498, bod 65 a citovaná judikatura). Mimoto unijní soud není povinen zkoumat tyto podmínky v určeném pořadí (rozsudek ze dne 18. března 2010, Trubowest Handel a Makarov v. Rada a Komise, C-419/08 P, EU:C:2010:147, bod 42 a citovaná judikatura).
- 69 Z důvodů uvedených v bodech 22 až 32 tohoto rozsudku musí být žaloba na náhradu škody podaná společnostmi Gascogne Sack Deutschland a Gascogne před Tribunálem zamítnuta v rozsahu, v němž směřuje k získání náhrady ve výši 187 571 eur z titulu majetkové újmy, která jim údajně vznikla z důvodu placení nákladů na bankovní záruku po uplynutí přiměřené lhůty soudního rozhodování ve věcech T-72/06 a T-79/06.

K nákladům řízení

- 70 Podle čl. 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora, je-li kasační opravný prostředek opodstatněný a Soudní dvůr vydá sám konečné rozhodnutí ve věci, rozhodne o nákladech řízení.
- 71 Podle čl. 138 odst. 1 tohoto jednacího řádu, jenž se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě čl. 184 odst. 1 uvedeného jednacího řádu, se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.
- 72 Jelikož Evropská unie požadovala po společnostech Gascogne Sack Deutschland a Gascogne náhradu nákladů řízení a tyto společnosti neměly úspěch jak v řízení o kasačním opravném prostředku ve věci C-138/17 P, tak ve věci C-146/17 P, je důvodné těmto společnostem uložit, aby nesly vlastní náklady řízení a nahradily veškeré náklady řízení vynaložené Evropskou unií v rámci obou kasačních opravných prostředků.
- 73 V souladu s čl. 138 odst. 3 jednacího řádu ponese Evropská unie na straně jedné i společnosti Gascogne Sack Deutschland a Gascogne na straně druhé vlastní náklady řízení vynaložené v řízení v prvním stupni.

- 74 Článek 140 odst. 1 jednacího řádu, který se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě čl. 184 odst. 1 jednacího řádu, uvádí, že členské státy a orgány, které vstoupily do řízení jako vedlejší účastníci, nesou vlastní náklady řízení. Podle čl. 184 odst. 4 jednacího řádu, jestliže se vedlejší účastník řízení v prvním stupni účastnil písemné nebo ústní části řízení před Soudním dvorem, může Soudní dvůr rozhodnout, že ponese vlastní náklady řízení.
- 75 Jelikož se Komise jakožto vedlejší účastnice v řízení v prvním stupni účastnila písemné části řízení o kasačním opravném prostředku ve věci C-138/17 P, ponese vlastní náklady řízení jak v prvním stupni, tak v řízení o kasačním opravném prostředku ve věci C-138/17 P.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

- 1) **Bod 1 výroku rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 10. ledna 2017, Gascogne Sack Deutschland a Gascogne v. Evropská unie (T-577/14, EU:T:2017:1), se zrušuje.**
- 2) **Kasační opravný prostředek podaný ve věci C-146/17 P společností Gascogne Sack Deutschland GmbH a společností Gascogne SA se zamítá.**
- 3) **Žaloba na náhradu škody podaná společností Gascogne Sack Deutschland GmbH a společností Gascogne SA znějící na náhradu ve výši 187 571 eur z titulu údajné majetkové újmy spočívající v placení nákladů na bankovní záruku nad rámec doby považované za přiměřenou pro soudní rozhodování věcech, v nichž byly vydány rozsudky ze dne 16. listopadu 2011, Groupe Gascogne v. Komise (T-72/06, nezveřejněný, EU:T:2011:671), a ze dne 16. listopadu 2011, Sachsa Verpackung v. Komise (T-79/06, nezveřejněný, EU:T:2011:674), se zamítá.**
- 4) **Společnosti Gascogne Sack Deutschland GmbH a Gascogne SA ponесou vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Evropskou unií zastoupenou Soudním dvorem Evropské unie v řízení o těchto kasačních opravných prostředcích a ponесou vlastní náklady řízení vynaložené v prvním stupni.**
- 5) **Evropská unie zastoupená Soudním dvorem Evropské unie ponесе vlastní náklady, které vynaložila v řízení v prvním stupni.**
- 6) **Evropská komise ponесе vlastní náklady řízení vynaložené v řízení v prvním stupni i v řízení o kasačním opravném prostředku ve věci C-138/17 P.**

Podpisy.